

SKAIDRIOS SAVIVALDOS LINK

REKOMENDACIJOS

KAM SKIRTOS ŠIOS REKOMENDACIJOS?

TILS, atlikęs [Lietuvos savivaldybių skaidrumo vertinimą](#), pateikia pagrindinių iššūkių ir siūlomų rekomendacijų santrauką. Šių rekomendacijų tikslas – pasiūlyti, ko savivaldybių administracijos ir tarybų nariai galėtų imtis, kad jų savivaldybės taptų skaidresnės ir geriau suvaldytų su korupcija susijusias rizikas.

TILS SIŪLO:

1. **Užsibrėžti kelis svarbiausius antikorupcinius tikslus** ir numatyti aiškius rodiklius, pagal kuriuos būtų galima matuoti pažangą. TILS skatina periodiškai viešai skelbti apie pažangą įgyvendinant tikslus, t.y. kokias priemones pavyko įgyvendinti, ko nuspręsta (jeigu nuspręsta) atsisakyti ir aiškiai pagrįsti, kodėl.

Šiuo metu savivaldybių svetainėse skelbiamos antikorupcinės programos ir priemonių planai yra pernelyg neapibrėžti, neaišku, kokių konkrečių tikslų tikimasi pasiekti.

2. **Užtikrinti galimybę saugiai pranešti apie negeroves.** Nuo 2019 m. įsigaliojus Pranešėjų apsaugos įstatymui, TILS ragina savivaldybes užtikrinti, kad jų pranešimo kanalai, kuriais darbuotojai ar kiti asmenys gali pranešti apie galimus korupcijos atvejus, būtų saugūs: užtikrintų pranešėjų duomenų konfidencialumą, skelbtų aiškias taisykles, kokie savivaldybės darbuotojai ir kaip tvarko gaunamus pranešimus.

Šiuo metu pusė savivaldybių neskelbia, kiek saugūs ir konfidencialūs jų pranešimo kanalai, kokie savivaldybės darbuotojai gali sužinoti apie pranešimo turinį ir patį pranešėją, ko jie imasi gavę pranešimą ir ką turėtų žinoti pranešęs asmuo.

3. **Skelbti susitikimus su interesų grupėmis.** TILS kviečia skelbti, su kokių interesų grupių atstovais susitinka savivaldybių administracijų vadovai, merai ir tarybų nariai

bei kokius pasiūlymus iš jų gauna. Tai leistų užtikrinti skaidresnį įtakos darymą ir sprendimų priėmimą savivaldoje.

Pusė savivaldybių neskelbia, su kokių interesų grupių atstovais susitinka merai, tarybos nariai ir vadovaujančias pareigas užimantys administracijų darbuotojai. Kita pusė savivaldybių šią informaciją skelbia, bet dauguma nenurodo, kokie klausimai buvo aptarti ir kokių pasiūlymų savivaldybių atstovai sulaukė.

4. **Skelbti duomenis atviru formatu.** TILS kviečia skelbti metinius biudžetus ir finansines ataskaitas .xls, .json arba .csv formatais – tai leistų lengviau atlikti savivaldybių pateikiamų duomenų analizes ir surasti tikslinę informaciją.

Daugumos (50 iš 60) savivaldybių finansinėse ataskaitose ir kituose dokumentuose neveikia kompiuterinės paieškos sistemos, o tai neleidžia gyventojams ir suinteresuotoms šalims patogiai susipažinti su esminiais savivaldybių veiklos rodikliais.

5. **Viešinti gyventojų galimybes dalyvauti priimant sprendimus.** TILS kviečia savivaldybių svetainėse aiškiai informuoti, kokiais būdais savivaldybė kviečia gyventojus dalyvauti viešose konsultacijose bei skelbti, į kokius jų pasiūlymus buvo nuspręsta atsižvelgti arba ne. Rekomenduojama šią informaciją viešinti taip, kad būtų paprasta ir lengva surasti, taip pat aiškiai parašyti, kad dalyvauti viešuose konsultacijose ir teikti pasiūlymus gali kiekvienas norintis.

Trečdalis savivaldybių neskelbia apie galimybes gyventojams įsitraukti į sprendimų priėmimą. Be to, TILS užsakymu atlikta reprezentatyvi gyventojų [apklausa](#) apie savivaldybių atvirumą rodo, kad 49 proc. Lietuvos gyventojų nepakanka informacijos, kaip jie gali dalyvauti viešose konsultacijose ir teikti savo pasiūlymus savivaldybėms.

Šios rekomendacijos parengtos atsižvelgiant į tai, ką savivaldybės skelbė 2018 m. spalio-gruodžio mėnesiais. Išsamias TILS rekomendacijas savivaldybėms ir savivaldybių skaidrumo vertinimą galite rasti www.jurgiokepure.lt.

“Transparency International” Lietuvos skyrius

Didžioji g. 5, Vilnius, Lietuva

Tel.: +370 5 212 69 51

info@transparency.lt

www.transparency.lt